

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a zecea)

11 mai 2017*

„Trimitere preliminară — Uniunea vamală — Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 — Codul vamal comunitar — Articolul 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) — Valoare în vamă — Valoare de tranzacție — Stabilire — Noțiunea «cheltuieli de transport»”

În cauza C-59/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Hoge Raad der Nederlanden (Curtea Supremă a Țărilor de Jos), prin decizia din 29 ianuarie 2016, primită de Curte la 3 februarie 2016, în procedura

The Shirtmakers BV

împotriva:

Staatssecretaris van Financiën,

CURTEA (Camera a zecea),

compusă din doamna M. Berger, președinte de cameră, domnul A. Borg Barthet (raportor) și domnul F. Biltgen,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru The Shirtmakers BV, de B. J. B. Boersma, adviseur;
- pentru guvernul neerlandez, de C. S. Schillemans și de M. K. Bulterman, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de L. Grønfeldt și de F. Wilman, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

* Limba de procedură: neerlandeza.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO 1992, L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58, denumit în continuare „Codul vamal”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între The Shirtmakers BV, pe de o parte, și staatssecretaris van Financiën (secretarul de stat pentru finanțe, Țările de Jos), pe de altă parte, în legătură cu o înștiințare de plată a unor taxe vamale suplimentare adresată de acesta din urmă societății The Shirtmakers în temeiul articolului 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal pentru motivul că suma suplimentară facturată de expeditor ar fi trebuit să fie inclusă în cheltuielile de transport.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Articolul 29 alineatul (1) din Codul vamal prevede:
„Valoarea în vamă a mărfurilor importate este valoarea de tranzacție, respectiv prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfuri atunci când sunt vândute pentru export pe teritoriul vamal al Comunității, ajustat, când este cazul, în conformitate cu articolele 32 și 33 [...]”
- 4 Articolul 32 alineatul (1) din codul menționat prevede:
„La stabilirea valorii în vamă în conformitate cu articolul 29, se adaugă la prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfurile importate:
[...]
(e) (i) cheltuielile de transport și costul asigurării mărfurilor importate
și
(ii) cheltuielile de încărcare și manipulare legate de transportul mărfurilor importate
până la punctul de introducere a mărfurilor pe teritoriul vamal al Comunității.”

Dreptul neerlandez

- 5 Articolul 8:20 din Burgerlijk Wetboek (Codul civil) prevede că contractul de transport de mărfuri este contractul prin care o parte (transportatorul) se obligă față de cealaltă parte (expeditorul) să transporte bunuri.
- 6 Potrivit articolului 8:60 din Codul civil menționat, contractul prin care se urmărește efectuarea unui transport de mărfuri este contractul prin care o parte (expeditorul) se obligă față de cocontractant (comitentul) să încheie, în contul acestuia, unul sau mai multe contracte cu un transportator pentru transportul bunurilor puse la dispoziție de către cocontractant sau să includă, în contul acestuia, o clauză în unul sau mai multe asemenea contracte de transport.

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 7 The Shirtmakers importă produse textile provenite din Asia. În perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2007 și 30 iunie 2009, s-au formulat în mai multe rânduri, în numele și în contul acesteia, declarații de punere în liberă circulație a unor produse textile.
- 8 The Shirtmakers a recurs la serviciile societății Fracht FWO BV (denumită în continuare „Fracht”) pentru transportul produselor textile către Uniunea Europeană, pentru depozitarea lor în Țările de Jos și pentru îndeplinirea formalităților necesare privind importul. Pentru a realiza transportul produselor menționate către teritoriul vamal al Uniunii, Fracht a încheiat, în numele său, acorduri cu societăți de transport. Fracht a transmis societății The Shirtmakers facturi care preluau sumele care îi fuseseră facturate pentru transportul efectiv, majorate cu costurile sale și cu marja sa de profit, fără să stabilească vreo distincție între aceste diferite sume.
- 9 Comisionarii în vamă, care au realizat declarațiile vamale în contul societății The Shirtmakers, au luat în considerare, în vederea stabilirii valorii în vamă, prețul efectiv plătit sau de plătit al produselor textile, majorat cu cheltuielile facturate de societățile de transport pentru transportul efectiv al produselor menționate.
- 10 În urma unui control al contabilității societății The Shirtmakers efectuat după importul produselor textile, inspectorul din cadrul serviciului de impozite neerlandez a considerat că valoarea în vamă s-a stabilit la un nivel prea redus. În opinia sa, ar fi trebuit, în temeiul articolului 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal, să se adauge la prețul de cumpărare sumele facturate societății The Shirtmakers de către Fracht însăși. În acest temei, inspectorul a solicitat societății The Shirtmakers plata taxelor vamale suplimentare pe care le considera datorate.
- 11 The Shirtmakers a sesizat Rechtbank te Haarlem (Tribunalul din Haarlem, Țările de Jos) în ceea ce privește înștiințările de plată a taxelor vamale care i-au fost adresate. Întrucât acțiunea sa a fost respinsă, aceasta a declarat apel la Gerechtshof Amsterdam (Curtea de Apel Amsterdam, Țările de Jos).
- 12 Gerechtshof Amsterdam (Curtea de Apel Amsterdam, Țările de Jos) a considerat, făcând trimitere la punctul 30 din Hotărârea din 6 iunie 1990, Unifert (C-11/89, EU:C:1990:237), că „cheltuielile de transport” menționate la articolul 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal includ toate cheltuielile, indiferent dacă sunt principale sau accesorii, legate de deplasarea mărfurilor și, prin urmare, a respins argumentul invocat de The Shirtmakers potrivit căruia sumele legate de intervenția societății Fracht care sunt cuprinse în sumele care i-au fost facturate nu constituie cheltuieli de transport în sensul dispoziției menționate.
- 13 Sesizată cu recursul formulat împotriva deciziei pronunțate de Gerechtshof Amsterdam (Curtea de Apel Amsterdam, Țările de Jos), instanța de trimitere amintește că articolul 32 alineatul (1) litera (e) din Codul vamal se întemeiază pe articolul 8 din Acordul privind aplicarea articolului VII al Acordului General pentru Tarife și Comerț 1994 (JO 1994, L 336, p. 119, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 128). Aceasta arată că transportatorii efectivi au transportat produsele textile pe cale aeriană sau maritimă către teritoriul vamal al Uniunii, în schimbul plății anumitor sume de către Fracht, care a facturat apoi aceste sume societății The Shirtmakers adăugând onorarii ca remunerație a intervenției sale, fără a distinge însă în mod expres între cheltuielile care i-au fost facturate de transportatorii efectivi și onorariile care remunerează intervenția sa.
- 14 Aceasta ridică, prin urmare, problema dacă noțiunea „cheltuieli de transport”, în sensul articolului 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal, include numai sumele facturate pentru transportul efectiv al mărfurilor sau dacă această noțiune include și sumele facturate de intermediari ca remunerație a intervenției lor în organizarea transportului efectiv.

- 15 Instanța de trimitere consideră că cheltuielile pentru transportul pe cale maritimă, pe cale terestră sau pe cale aeriană al mărfurilor importate constituie cheltuieli inerente transportului efectiv al acestor mărfuri, cu alte cuvinte cheltuieli ocazionate în mod necesar de acest transport. Aceste cheltuieli pot fi distinse de cheltuielile aferente unor operațiuni care, deși sunt legate de realizarea efectivă a transportului, nu sunt indispensabile. Această teză ar fi confirmată de Compendiul de texte privind valoarea în vamă, întocmit de Comitetul Codului vamal (TAXUD/800/2002-RO), potrivit căruia onorariile de 5 % din cheltuielile de transport percepute de compania aeriană care a efectuat transportul pentru serviciile aferente recuperării cheltuielilor de la destinatar, pe care le-a furnizat, nu intră sub incidența articolului 32 alineatul (1) litera (e) din Codul vamal.
- 16 Cu toate acestea, atunci când importatorul recurge pentru efectuarea transportului efectiv la serviciile unui intermediar, care facturează onorarii în acest temei, s-ar putea susține, potrivit instanței de trimitere, că legătura vădită cu transportul efectiv impune ca ansamblul acestor sume facturate să fie calificat drept cheltuieli de transport, astfel încât ar trebui să se adauge sumele menționate la prețul de cumpărare al mărfurilor importate.
- 17 Instanța de trimitere consideră în plus că, pentru a stabili dacă suma facturată de prestatorul de servicii de transport trebuie luată în considerare pentru a stabili valoarea în vamă, ar fi necesar să se facă o distincție în funcție de contractul care a fost încheiat de importator. Astfel, în cadrul unui contract de transport de mărfuri în sensul articolului 8:20 din Codul civil, un asemenea prestator de servicii poate să se angajeze față de cumpărător să transporte mărfuri către teritoriul Uniunii, fără ca cumpărătorul să știe dacă acest transport va fi efectuat de acest prestator sau de alt operator. În acest caz, potrivit instanței de trimitere, integralitatea sumelor facturate cumpărătorului de către prestatorul de servicii ar trebui să fie calificată drept cheltuieli de transport și să fie adăugată la prețul de cumpărare al mărfurilor importate. În schimb, dacă este vorba despre un contract de expediție în sensul articolului 8:60 din Codul civil, potrivit căruia prestatorul de servicii se angajează să joace un rol de intermediar sau să organizeze transportul, onorariile care remunerează activitatea sa ar putea să nu constituie „cheltuieli de transport” în sensul articolului 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal.
- 18 În aceste condiții, Hoge Raad der Nederlanden (Curtea Supremă a Țărilor de Jos) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că noțiunea «cheltuieli de transport» include sumele facturate de transportatorii efectivi ai produselor importate, chiar și în cazul în care acești transportatori nu au facturat aceste sume în mod direct cumpărătorului mărfurilor importate, ci altui operator economic care a încheiat cu transportatorii efectivi contractele de transport aferente în contul cumpărătorului, iar pentru serviciile prestate a facturat cumpărătorului sume majorate?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 19 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că noțiunea „cheltuieli de transport”, în temeiul acestei dispoziții, include suma suplimentară facturată de expeditor importatorului, care corespunde marjei de profit și costurilor acestui expeditor, aferente prestației sale de organizare a transportului mărfurilor importate către teritoriul vamal al Uniunii.
- 20 Mai întâi, trebuie arătat că noțiunea „cheltuieli de transport” nu este definită de Codul vamal și că acesta nu cuprinde nicio trimitere la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul de aplicare al acestei noțiuni.

- 21 În această privință, trebuie amintit mai întâi că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, rezultă atât din cerința aplicării uniforme a dreptului Uniunii, cât și din principiul egalității că termenii unei dispoziții de drept al Uniunii care nu conține nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul său de aplicare trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând seama de contextul prevederii și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză (Hotărârea din 3 septembrie 2014, Deckmyn și Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, punctul 14, precum și Hotărârea din 12 decembrie 2013, Christodoulou și alții, C-116/12, EU:C:2015:825, punctul 34 și jurisprudența citată).
- 22 Prin urmare, noțiunea „cheltuieli de transport” care figurează la articolul 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal, pe de o parte, trebuie considerată o noțiune autonomă a dreptului Uniunii și, pe de altă parte, trebuie interpretată ținând seama de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză, precum și de contextul în care se înscrie acest articol.
- 23 Trebuie apoi arătat că, în Hotărârea din 6 iunie 1990, Unifert (C-11/89, EU:C:1990:237), Curtea a interpretat această noțiune care figura în articolul 8 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Regulamentul (CEE) nr. 1224/80 al Consiliului din 28 mai 1980 privind valoarea în vamă a mărfurilor (JO 1980, L 134, p. 1), ai cărui termeni au fost preluați la articolul 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal.
- 24 La punctul 30 din hotărârea menționată, Curtea a considerat că „expresia «cheltuieli de transport» trebuie înțeleasă în sensul că include toate cheltuielile, indiferent dacă sunt principale sau accesorii, legate de deplasarea mărfurilor către teritoriul vamal al [Uniunii]”. Aceasta a statuat de asemenea că „trebuie să se considere că contrastaliile, care constau în despăgubiri prevăzute în contractul de transport maritim în favoarea armatorului și menite să compenseze întârzierile suferite la încărcarea navei, intră sub incidența noțiunii «cheltuieli de transport»”.
- 25 Astfel cum susțin guvernul neerlandez și Comisia Europeană, rezultă, pe de o parte, din cuprinsul punctului 30 din Hotărârea din 6 iunie 1990, Unifert (C-11/89, EU:C:1990:237), și în special din utilizarea de către Curte a termenilor „toți” și „principale sau accesorii” că noțiunea „cheltuieli de transport” trebuie interpretată în sens larg. Pe de altă parte, criteriul determinant pentru ca cheltuielile să poată fi considerate „cheltuieli de transport”, în sensul articolului 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal, este ca acestea să fie legate de deplasarea unor mărfuri către teritoriul vamal al Uniunii, indiferent de aspectul dacă aceste cheltuieli sunt inerente sau necesare transportului efectiv al acestor mărfuri.
- 26 Prin urmare, „cheltuielile de transport” în sensul dispoziției menționate nu sunt în mod necesar limitate la sumele facturate de transportatorii care efectuează ei înșiși transportul mărfurilor importate. Sumele facturate de alți prestatori de servicii, precum un expeditor, pot constitui astfel de cheltuieli dacă sunt legate de deplasarea mărfurilor către teritoriul vamal al Uniunii.
- 27 În măsura în care, în cauza principală, suma suplimentară facturată de expeditor societății The Shirtmakers corespunde unor cheltuieli pe care acest expeditor le-a efectuat pentru organizarea transportului de mărfuri către teritoriul vamal al Uniunii, precum și marjei sale de profit, trebuie să se considere că această sumă suplimentară este legată de deplasarea acestor mărfuri către teritoriul vamal al Uniunii. Aceste cheltuieli constituie, în consecință, cheltuieli de transport în sensul articolului 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal.
- 28 În sfârșit, o asemenea interpretare este conformă cu obiectivele urmărite de reglementarea Uniunii referitoare la evaluarea în vamă. Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, această reglementare urmărește stabilirea unui sistem echitabil, uniform și neutru, care exclude utilizarea de valori în vamă arbitrare sau fictive. Valoarea în vamă trebuie să reflecte, așadar, valoarea economică

reală a unei mărfi importate și să țină seama de ansamblul elementelor acestei mărfi care prezintă o valoare economică (Hotărârea din 19 martie 2009, Mitsui & Co. Deutschland, C-256/07, EU:C:2009:167, punctul 20 și jurisprudența citată).

- 29 Pe de altă parte, contrar a ceea ce pare să sugereze instanța de trimitere, noțiunea „cheltuieli de transport” în sensul articolului 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal nu poate depinde de categoria de contract, definită de dreptul național, căreia îi aparține contractul avut în vedere, încheiat între importator și expeditor, întrucât această noțiune este o noțiune autonomă a dreptului Uniunii.
- 30 În plus, concluzia nr. 8 din Compendiul de texte privind valoarea în vamă (TAXUD/800/2002-RO), la care face referire instanța de trimitere, nu este de natură să repună în discuție concluzia care figurează la punctul 24 din prezenta hotărâre. Astfel, situația la care se referă această concluzie privește o formă specifică de prestație, și anume recuperarea cheltuielilor de transport, care nu este în discuție în cauza principală.
- 31 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să răspundă la întrebarea adresată de instanța de trimitere că articolul 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Codul vamal trebuie interpretat în sensul că noțiunea „cheltuieli de transport”, în temeiul acestei dispoziții, include suma suplimentară facturată de expeditor importatorului, care corespunde marjei de profit și costurilor acestui expeditor, aferente prestației sale de organizare a transportului mărfurilor importate către teritoriul vamal al Uniunii.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 32 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a zecea) declară:

Articolul 32 alineatul (1) litera (e) punctul (i) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar trebuie interpretat în sensul că noțiunea „cheltuieli de transport”, în temeiul acestei dispoziții, include suma suplimentară facturată de expeditor importatorului, care corespunde marjei de profit și costurilor acestui expeditor, aferente prestației sale de organizare a transportului mărfurilor importate către teritoriul vamal al Uniunii Europene.

Semnături